

Stradivari „Tullaye”-hegedűjének különleges utánépítése

Antonius Stradivarius cremonai hegedűkészítő mester kétségkívül legmarkánsabb – 1670-ből származó – alkotása ma a „Tullaye” nevet viseli. Az elnevezés onnan származik, hogy a hangszer 1897-ig Vicomtesse de la Tullaye mondhatta magáénak. A leginkább szembeszökő a hegedűn az osztatlan jávorfa hátlap, ami minden hegedűkészítési hagyománynak ellentmondva, két csomót tartalmaz. Az, hogy pályafutása korai szakaszában Stradivari miért is választotta ezt a hátlapot, az ő titka marad. Talán a két csomó elrendeződése, melyek pontosan középen, egyikük az alsó, másikuk a felső boltozaton helyezkedik el tetszett meg neki? Vagy talán a faanyag csengése? Lehet hogy anyagi okokból fel kellett minden fadarabot használnia, ami épp a birtokában volt.

A Bubenreuthban tevékenykedő Günter Lobe hegedűépítő mester az elmúlt évben vendéget kapott Japánból, rendkívüli ügyben: A látogató nem csak egy Stradivari modell szerint készült utánzatot kért, hanem a „Tullaye” egy tökéletes mását akarta úgy, hogy az se formában, se színben, se külalakban az eredetitől ne különbözzék. Minden más Stradivari, mint pl. az „aranykorból” származó „Harrison” 1692-ből vagy a „Delfin” 1714-ből, kiváló tisztaságú hangszerek. Ezek mindegyikéhez gyönyörűen csillogó hátlap és egyenletesen erezett előlap tartozik. Az összes szükséges anyag ma megtalálható. Egy olyan juhar-hátlap meglelése, amelyben két ágcsomó található, ráadásul pontosan ugyanott ahol kell, Günter Lobe számára túl soknak tűnt. Nem ígért a megrendelőnek semmit, de a kópia elkészítésének nekilátott.

Néhány hónapja Lobe nem hitt a szemének, amikor kezében tartott egy juhar hátlapot a fa két olyan csomójával, amelyek egymástól pontosan ugyanolyan távolságban helyezkedtek el, mint a Tullaye ágnyomai. Ettől kezdve az utánépítésben nem volt nyugsága többé. A külső kontúrt hozzáillesztette a két csomóhoz, a szakkönyvekben dokumen-

Günter Lobe a „Tullaye” másolatával

tált méreteket tized milliméter pontossággal tartotta be. Miután a fehér nyershegedű kész lett, kezdődött a finommunka. A fényképeken felismerhető minden karcolást, apró sérülést lemásoolt. Számos, a műhelyben megforduló hegedűn próbálta ki Lobe a lakkok ragyogási mértékét. Ugyanígy ügyelt Lobe minden tartozékra–részletre a kulcsoktól a tőkéig, és többhónapi munka után a „Tullaye” elkészült.

Stradivari a maga idejében a legelőkelőbb vonós hangszer-készítőnek számított, hegedűit nem adta alább négy Lajos aranynál. E hegedűk még száz évvel ezelőtt is mintegy 5 000–6 000 már-

káért keltek el. Azóta egy valódi Stradivari ára az egekig szökött, így a valódi „Tullaye” ma a piacon kétmillió márkát ér.

Oly sok fáradtság után Günter Lobének csak egy kívánsága maradt: szeretné egyszer a Landeskreditbank birtokában, Baden –Württembergben lévő valódi „Tullaye” hangzását egy közismert művész megszólaltatásában hallani.

Heinz Reiß

(A Cikk elsőként a „Das Orchester 99/6” számában jelent meg. Köszönjük a közlés jogát!)